Anul al 54-lea 8 pagini EXEMPLARUL { In România: 3 lei / In străinătate: 6 lei } 8 pagini Nr. 323 Marţi 23 Noembrie 1937

Taxa poştală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. No. 120.288/932

ABONAMENTE IN ŢARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful postal şi valuta

FONDATOR: LUIGI CAZZAVILLAN

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ŞTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ŞI TELEFONICE

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: BUCUREŞTI, STR. BREZOIANU No. 23-25

CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACŢIE: 3.30.15

ABONAMENTE LA „VESELIA" „UNIVERSUL COPIILOR" ŞI AL TINERETULUI" ZIARUL CĂLĂTORIILOR Câte 220 Lei pentru 12 luni în ţară

DIRECTOR: STELIAN POPESCU

Lămuriri necesare

Din când în când, apar informaţiuni de felul acesta: „Curtea de apel a judecat acţiunea în contencios a cutărei societăţi anonime contra deciziei ministerului de industrie şi comerţ, prin care a fost amendată pentru că a nesocotit utilizarea personalului românesc în întreprinderi. Contravenienta încercase să eludeze dispoziţiunile acestei legiuiri de ocrotire a muncii naţionale neindicând în mod sincer numele, funcţiunea, originea etnică şi salariile personalului. Curtea a respins acţiunea societăţii, găsind-o neîntemeiată".

Cazurile diferă numai în ce priveşte pe contravenienţi şi amenzile aplicate de justiţie, care-şi face datoria de câte ori are prilejul să colaboreze la această „restitutio in integrum" a producţiunii româneşti.

Este însă regretabil faptul — stabilit cu cifre oficiale — că se merge în această direcţiune de înalt interes de Stat prea încet faţă de marea însemnătate a cauzei. Numărul întreprinderilor cercetate, demascate, sancţionate pentru sfidarea de a persista, şi după instituirea nouii legiuiri, într'o situaţiune absolut nedreaptă şi jignitoare pentru naţiunea dominantă, este prea redus faţă de numărul întreprinderilor cruţate până acum de investigaţii şi urmări.

Se invoacă în sprijinul acestui ritm prea lent greutăţile examenului fiecărei întreprinderi în parte şi piedicile întâmpinate din partea recalcitranţilor, cari recurg la orice mijloc spre a ascunde stările reale, din consideraţiuni uşor de înţeles.

Dar tocmai această rezistenţă vinovată obligă la intensificarea şi accelerarea măsurilor de înlăturare a unei grave anomalii dublată de o primejdie pe care am expus-o şi am documentat-o de multe ori. In chestiunile ce interesează caracterul etnic însuşi al ţării noastre, întârzierea nu poate să aibă nici o justificare, fiindcă încurajează răul în loc să-l înfrâneze până la suprimare.

Nu numai atât, dar un factor determinant în defensiva producţiunii naţionale contra uzurpării şi dominaţiunii străine, este executarea riguroasă şi efectivă a sancţiunilor intervenite, căci rezultatele, în asemenea împrejurări, nu depind de edictarea măsurilor de îndreptare, ci de aplicarea lor hotărîtă şi generală.

Este curios că din acest punct de vedere nu se cunoaşte nici o cifră.

Se ştie câte întreprinderi au fost amendate şi cu ce amenzi. Dar este şi mai necesar să se ştie, câte din aceste pedepse au fost aplicate realmente, câte din aceste amenzi au fost încasate de Stat şi câte au rămas numai pe hârtie, indiferent din ce cauze; după cum este tot atât de necesar să se ştie, dacă nu cumva funcţionează şi în această privinţă sistemul uzual în materie de contrabande, unde amenzi de milioane şi de sute de mii de lei se volatilizează sau se reduc la sume derizorii, dacă nu chiar ridicole, pe cale administrativă, — încurajare evidentă a fraudei şi a traficului de influenţă.

Ministerul de industrie şi comerţ are îndatorirea şi putinţa să completeze lămuririle servite din când în când asupra mersului operei de românizare a producţiunii naţionale, cu preciziunile indispensabile spre a se ajunge în adevăr şi efectiv la rezultatele urmărite.

Sărăcia românilor

Rândurile de faţă au caracterul unui apel, urmărind să menţinem mereu trează atenţia şi grija, atât a oficialităţii, cât şi a iniţiativei particulare, asupra sărăciei grele în care se sbate elementul românesc. Iar ca să nu fim învinuiţi de exagerări sau de afirmaţii răuvoitoare, precizăm că nici toţi minoritarii nu trăiesc în huzur. Fireşte, sunt şi printre dânşii mulţi oameni săraci, precum sunt destui, cari se luptă cu mizeria.

Insă, nu rămâne mai puţin adevărat că, fie la sate, fie la oraşe, românii sunt aceia cari dau, proporţional, marele contingent de oameni ce duc traiul cel mai redus, traiu făcut din dureroase lipsuri şi chinuitoare suferinţi.

Sărăcia ţăranilor români, situaţia inferioară din punctul de vedere material, situaţiei în care se găsesc ţăranii minoritari, nu se datoreşte, bine înţeles, vreunei superorităţi, ca putere de muncă şi pricepere, ce ar poseda ţăranii aparţinând altor elemente etnice. Se ştie doar cât de muncitor, cât de dârz la muncă, cât de cumpătat în trebuinţele sale este ţăranul român.

Este, de asemenea, în deobşte cunoscută şi preţuită isteţimea de minte a ţăranului nostru, care pricepe repede şi judecă drept, graţie unui bun simţ vrednic de admirat. Sărăcia lui este urmarea unor condiţiuni sociale şi politice, care au fost cercetate cu deamănuntul, aşa că e de prisos să stăruim asupra lor.

Mărginindu-ne să relevăm faptul material al unei situaţii economice, care lasă aşa mult de dorit, important, adică singurul lucru ce interesează, este găsirea şi întrebuinţarea mijloacelor, pentru a se ajunge la o îmbunătăţire simţitoare a situaţiei de astăzi. Incepând cu guvernanţii, trebue să pătrundă în mintea tuturor adevărul elementar că un popor slăbit, ba chiar, cum e deseori la noi cazul, robit economiceşte, străinilor cari l-au năpădit, este osândit să nu poată juca un rol de seamă nici în celelalte domenii de activitate publică, aşa cum e domeniul politic sau cultural.

Scriind acestea, ne amintim aproape fără voia noastră, că în provinciile pe care turcii le-au pierdut nu de mult, în Turcia europeană, numai după trecere de câţiva ani nu se mai putea recunoaşte că acele provincii fuseseră atâtea secole sub stăpânirea turcească. Iar cauza principală, hotărîtoare, a acestor stări de lucruri trebue căutată în faptul că turcii, deşi stăpânii ţării, erau, sub raportul situaţiei economice, cei mai săraci, cei mai înapoiaţi din toate celelalte elemente etnice. In deosebi, erau inexistenţi în comerţ, în industrie şi, în genere, în viaţa financiară.

Ne mai amintim că, dacă la sate avem un ţăran sărac, din a cărui cumpătare, împinsă la extrem şi datorită sărăciei, se obişnueşte uneori a se face o virtute, situaţia nu se prezintă în culori mai senine nici în ce priveşte populaţia românească dela oraşe.

La oraşe — e un lucru care trebue repetat mereu — românii sunt împinşi mereu spre periferie, rămânând ca în centrul oraşelor să se instaleze neromânii şi să ridice marile şi sfidătoarele imobile de raport.

...Da, am luat cu toţii cunoştinţă de vestea că şomajul manual aproape nu există la noi în ţară. E adevărat, bunăoară, că neobosiţii vânzători ambulanţi, cari sunt oltenii, muncesc din zori de zi şi până seara târziu. Interesaţi-vă însă de câştigul cu care se aleg şi cercetaţi condiţiunile în care trăesc şi în care se adăpostesc. Şi cercetaţi cartierele dela periferie, ori, ceeace este mai lesne, şcolile primare dela periferie.

Din aceste cercetări se va desprinde şi mai convingător tristul adevăr despre sărăcia românilor.

N. BATZARIA

Nenorocirea dela mina de cărbuni din Ostfeld

CEI 6 MINERI INGROPAŢI SUB DARAMATURI N'AU PUTUT FI SALVAŢI

Berlin 20 (Rador). — Direcţia minei „Koenigin Luise" anunţă că s'a renunţat la orice speranţă de a se mai salva dela moarte cei şase mineri, îngropaţi sub dărâmăturile minei de cărbuni „Ostfeld".

—xxx●xxx—

Tenorul Tomel Spătaru cântă la Opera de stat din Viena

Viena, 20 (Rador). — Tenorul dr. Tomel Spătaru va cânta mâine seară pe scena Operei de stat din Viena rolul titular din „Bohema" de Puccini.

Eri seară tenorul Spătaru a cântat cu mare succes la postul de radio din Viena mai multe arii de operă.

Dela moartea tenorului Grozăvescu, d. Spătaru este primul tenor român care va cânta la Opera de stat din capitala Austriei.

—xox●xox—

O anchetă senzaţională la Paris

Autorităţile parisiene cercetează, în acest moment, pe câteva persoane cari aveau un serviciu special pentru interceptarea comunicaţiilor telefonice ale fruntaşilor exilaţi ruşi. In fruntea acestor controlori neoficiali şi mai ales, nedoriţi ai telefoanelor din capitala Franţei se afla d. Kerensky, fost şef al guvernului rus.

—xxx●xxx—

Aur din America pentru Franţa

New-York, 20 (Rador). — *In cursul zilei de azi se vor expedia în Franţa, în contul fondului de stabilizare francez, aur în valoare de 10 milioane de dolari.*

„PROTOCOALELE SIONULUI"

de EMANUIL HAGI MOSCO

Un proces deosebit de interesant s'a încheiat de curând, la Berna. Este acela deschis de Uniunea comunităţilor israelite din Elveţia şi de comunitatea din Berna împotriva Ligii confederaţilor naţional-socialişti elveţieni, în speţă d-nii Teodor Fischer fost preşedinte al Ligii şi Silvio Schnell. In Mai 1935, numiţii fuseseră osândiţi de tribunalul poliţienesc din Berna la diferite amenzi, pe temeiul că, răspândind „Protocoalele Inţelepţilor din Sion", se făcuseră vinovaţi de „răspândire de literatură imorală". Făcând apel, cei învinuiţi au fost achitaţi.

Ce sunt acele „Protocoale", în jurul cărora s'a făcut atâta vâlvă şi a căror confiscare fusese cerută tribunalului? Potrivit ziselor comunităţii israelite, ele n'ar fi fost decât un fals grosolan. Editorii şi răspânditorii susţineau că nu încăpea nici o îndoială asupra izvorului lucrării, ca fiind publicarea celor 24 de puncte programatice hotărâte la Congresul sionist ţinut în 1897 la Basel.

Jăluitorii au încercat să dovedească falsul arătând că retipărirea, de către reprezentanţii Ligii, a aşa ziselor „Protocoale", nu urmăria alt scop decât ţâţâarea lumii creştine împotriva evreimii. Ei susţineau că nimic din cele tipărite nu fusese discutat la Congresul din Basel, care nu avusese şedinţe secrete şi că totul era scos din lucrarea din 1864 a unui mărunt avocat din Paris, Joly, cu titlul: „Dialog între Machiavel şi Montesquieu". In acea lucrare, autorul făcea o aspră critică a politicii asupritoare a lui Napoleon III-lea, iar actualele „Protocoale" n'ar fi decât o proastă reeditare apropiată nevoilor cauzei antisemite.

Aceste 24 de puncte ar fi un fel de învăţăminte prin care se desfăşoară doctrinele lui Israel şi se arată ţelurile urmărite încă din vechime de poporul ales, pentru a ajunge la cucerirea puterii în întreaga lume. Izbucnirea unor războaie ucigătoare, deslănţuite de poporul lui Israel, va distruge popoarele creştine şi autocratismul evreesc ar înlocui liberalismul statelor creştine. Singură, religia lui Moise ar dăinui, iar Regele Iudeilor va fi întruchiparea Soartei şi va domni peste tot. După tradiţia evreiască, această proorocire purcede de la regele Solomon.

Publicarea acestor desbateri secrete ale Congresului din Basel, socotite false de către sioniştii, au văzut lumina în Rusia. După câte s'ar părea, cea dintâiu tipărire a fost aceea din 1902, a profesorului Sergiu Nilus, ediţie astăzi pierită, toate exemplarele fiind cumpărate de evrei! Nilus spunea că procesele-verbale ale acelor şedinţe secrete îi fuseseră încredinţate, în 1901, spre publicare, de către Alexis Suhotin, mareşalul nobilimii din Kern. Taina procurării acestor hâr-

(Continuare în pag. 2-a)

Desfiinţarea curbei asupra salariilor funcţionarilor publici

Discuţiunile dela ministerul finanţelor

Reprezentanţii autorizaţi ai asociaţiilor funcţionarilor publici, în frunte cu d-nii Stancu Brădişteanu, I. Nisipeanu şi D. V. Ţoni, s'au prezentat eri d. a., d-lui ministru de finanţe, Mircea Cancicov. Arătând urcarea costului vieţii, au solicitat stăruitor DESFIINŢAREA CURBEI DE 10 ŞI 12.50 LA SUTA, APLICATA ASUPRA SALARIILOR PRIN LEGEA DIN FEBRUARIE 1933 şi, deci, REVENIREA LA SALARIILE DIN 1932.

Au cerut, încă, studierea raţionalizării şi armonizării salariilor, la care să participe şi reprezentanţii funcţionarilor.

D. ministru Mircea Cancicov a arătat că înţelege greutăţile de trai ale funcţionarilor publici şi spiritul de ordine ce i-a călăuzit în acţiunile lor. A făgăduit că va supune cererea consiliului de miniştri şi speră că ACEASTA CURBA VA FI DESFIINŢATA INCEPAND DIN LUNA DECEMBRIE a. c.

Este necesar, încă un răgaz de câteva zile pentru examinarea chestiunii în aflarea mijloacelor necesare de înfăptuire, ca şi a formei legale.

Iar, în privinţa armonizării salariilor, se va constitui la ministerul de finanţe o comisiune informativă, la care vor lua parte şi delegaţii asociaţiilor funcţionăreşti.

Reprezentanţii funcţionarilor au mulţumit d-lui ministru de finanţe pentru hotărîrea luată de a stărui şi realiza revenirea la salariile din 1932.

Din informaţiile noastre, chestiunea poate fi socotită ca rezolvată, întrucât ministerul de finanţe a şi întocmit materialul documentar pentru găsirea acestui nou capitol extra-bugetar anual, de aproape un miliard şi jumătate lei, rămânând ca în primul consiliu de miniştri să se avizeze favorabil asupra acestei importante probleme a desfiinţării curbei din 1933 la salarile funcţionarilor publici.

O precizare a d-lui Delbos în expunerea sa din Camera franceză

Paris, 20 (Rador). — La declaraţia d-lui Delbos, făcută în cadrul discursului de eri din Cameră, cu privire la apropiata sa călătorie se adaogă următorul pasaj:

In ce priveşte spiritul în care va realiza călătoria sa, d. Delbos a spus: „Este spiritul care însufleţeşte guvernul de sub conducerea omului de stat, în înţelesul întreg al cuvântului, alături de care am cinstea să slujesc. A strânge amiciţiile care ne garantează mutual şi care, nefiind îndreptate împotriva nimănui, tind spre pacea generală ca şi spre propria noastră securitate, a împiedica agresiunile, favorizând reconcilieri fără de care Europa este hărăzită unei sinucideri colective ,a risipi neînţelegeri, a armoniza interesele, a izgoni spiritul de violenţă şi de cucerire şi a pregăti astfel un viitor în care toate popoarele să poată în sfârşit, în cadrul dreptului internaţional stabilit şi al unei moralităţi internaţionale respectate, gusta în linişte şi pace roadele minţii şi muncii lor".

SCRISORI DIN PARIS

Le Bourget 1937

de RENE SAIVE

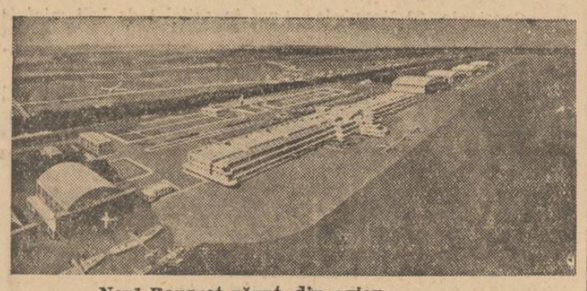

Noul Bourget văzut din avion

Paris, Nembrie

D. Pierre Cot, ministrul aerului, a inaugurat, acum câteva zile, noulle instalaţii ale aeroportului Bourget.

Cine n'a auzit vorbindu-se de Bourget? Este aerodromul parisian prin excelenţă, inima Franţei aeronautice, câmpul de pe care s'au ridicat sau pe care au aterizat atâţia piloţi celebri, — Nungesser şi Coli, Lindbergh, Costes, Codos, Mermoz, Cantacuzino şi alţii cari aparţin legendei. Pe acest teren deasemeni, în fiecare zi, aterizează avioanele comerciale sosite din toate părţile globului şi de pe el, în fiecare zi, aparatele franceze îşi iau zborul în toate direcţiile.

„In ce priveşte estetica, aspectul general al aerodromului era cât se poate de prost: dădea o impresie de desordine şi de lipsă de organizare. Vechiul Bourget se aseamănă mai mult cu un oraş grădină sau cu un bâlciu, decât cu o compoziţie importantă având o ordine determinată raţional. In legătură cu aceasta, nu trebue să uităm mai multe din vechile clădiri şi adăposteşte birourile direcţiei, propagandei, companiilor de transport, vămii, meteorologiei, poliţiei, radiofoniei, un hotel pentru pasageri, cu camere, cafenea, bar, restaurant, etc.— constituie o etapă importantă.

„Toată lumea ştie ce era vechea aerogară dela Bourget, ne-a declarat d. Georges Labro, arhitectul care a realizat noul edificiu: erau mai multe pavilioane cari nu prea corespundeau nevoilor aerodromului şi cari erau risipite în mod disparat pe teren. Se construise, la întâmplare, pe măsura necesităţilor. Rezultatul acestei metode a fost deplorabil.

„Din punct de vedere practic,

Curtea de onoare a nouei aerogări

Dela înfiinţarea sa, aeroportul Bourget a cunoscut o prosperitate care a crescut fără încetare. 110.000 pasageri au trecut prin el, în 1935. Această cifră a crescut şi mai mult în 1936, iar în 1937 va fi mult depăşită. Să nu vorbim de poşta aeriană, al cărei volum creşte necontenit.

A fost nevoie deci, de transformarea aeroportului Le Bourget, spre a-l adapta cerinţelor succesului său. Aceste lucrări de îmbunătăţire sunt în curs şi, în mare parte, au şi fost terminate. Inaugurarea nouei aerogări — care permite suprimarea celor rezultau complicaţii de circulaţie, complicaţii ce se traduceau în pierderi de timp şi de bani, deci printr'o proastă exploatare.

(Continuare în pag. 2-a)

O arestare senzaţională în legătură cu afacerea „Cagularzilor"

Paris, 20 (Radio Central). — Continuând cercetările în afacerea „Cagularzilor", siguranţa a arestat pe marele industriaş Jean Dominiques Moreau de la Meuse, directorul general şi preşedintele consiliului de administraţie al unei întreprinderi textile din Roubaix.

In locuinţa din Paris a celui arestat s'au găsit numeroase documente compromiţătoare, din care reese că el a una din persoanele care au pus arme şi muniţii la dispoziţia complotiştilor.

Poliţia a mai găsit într'o vilă dintr'o suburbană a Parisului 24 lăzi cu câte 23 grenade, precum şi numeroase arme şi însemnate cantităţi de muniţii.

Aviatorul Clouston a doborât recordul pe distanţă Capetown-Londra

Londra, 20 (Rador). — *Aviatorul Clouston a aterizat la Croydon la ora 15 şi 22, parcurgând distanţa Capetown-Londra în 2 zile 9 ore şi 22 minute şi doborând astfel recordul anterior deţinut de Brook, care era de 4 zile şi 20 de minute.*

Clouston deţine astfel trei recorduri mondiale: pe distanţa Londra-Capetown, pe distanţa Capetown-Londra şi pe circuitul de 14.000 mile Londra-Capetown-Londra. Clouston a stabilit pentru acest circuit timpul de 5 zile 17 ore şi 22 minute. Vechiul record, deţinut de Brooks era de 10 zile 9 ore şi 23 minute.

—xxx●xxx—

Tragedia aeriană de pe linia Frankfurt-Londra-Ostende

Am vorbit la timp despre înfiorătoarea nenorocire depe linia aeriană Frankfurt-Ostende, în urma căreia a pierit întreaga familie ducală de Hessa.

In fotografia de jos se văd resturile avionului prăbuşit.

Sus: Marea ducesă de Hessa, mama; marele duce George şi soţia sa, toţi ucişi.

Alte condamnări la moarte în Rusia

Moscova, 20 (Rador).—Corespondentul agenţiei „Havas" transmite:

Ziarul „Leningradeskaia Pravda" anunţă că la 18 Noembrie au fost condamnaţi la moarte doi institutori şi o institutoare. Alte opt persoane au fost condamnate la pedepse variind între 5 până la 20 ani închisoare.

Cei de mai sus au fost condamnaţi pentru că au bătut crunt mai mulţi copii din colonia şcolară „Aurora Roşie", dând totdeodată copiilor din colonie o hrană foarte proastă. Condamnaţii au recunoscut că procedeurile de mai sus le-au pus în practică pentru a discredita politica guvernului şi partidului în domeniul învăţământului.

Constructorul de avioane Tupolev a fost impuşcat?

Helsinki, 20 (Rador). — *Corespondentul agenţiei „Havas" transmite:*

La Moscova circulă cu stăruinţă svonul că cunoscutul constructor sovietic de avioane Tupolev ar fi fost împuşcat.

Timp de 15 ani, Tupolev, care a fost cel mai bun constructor de avioane din Uniunea Sovietelor, a desenat peste 40 de prototipuri. El conducea şi Institutul central aerodinamic, unde a format o pleiadă de tineri constructori de avioane.

Se spune că în sarcina lui Tupolev s'ar fi putut stabili că el este inamicul poporului, iar în cursul unei întruniri la Institutul central aerodinamic s'ar fi cerut eliminarea tuturor discipolilor săi.

Lui Tupolev i se mai aduce învinuirea de a fi construit avioane prea grele şi prea mari. Aparatele construite după planurile sale au fost cele care au stabilit legătura aeriană între Moscova şi Statele Unite. I se impută deasemeni accidentul mortal al lui Levanevski, definitiv pierdut în gheţurile Polului împreună cu cinci însoţitori şi se afirmă că aviatorul Cikalov, care a realizat raidul Moscova—New York, s'ar fi rănit grav în timp ce făcea un sbor de încercare cu un nou aparat construit de Tupolev.

Moartea rectorului universităţii din Praga

Praga, 20 (Radio-Central). — Intr'o clinică din Praga, a încetat eri din viaţă, în vârstă de 63 ani, d-ul Carol Weigner, rectorul universităţii ceho din Praga.

—xxx●xxx—

D. Janson renunţă la formarea cabinetului belgian

Bruxelles, 20 (Radio-Central).— D. Janson, care fusese însărcinat cu formarea cabinetului, s'a prezentat eri regelui, căruia i-a declarat că renunţă la misiunea ce i s'a încredinţat, în urma atitudinii contrarii a partidului socialist faţă de fostul prim ministru Jaspart, căruia d-sa îi oferise portofoliul finanţelor.